

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott****§5****Beslut - Moderniserat arbetssätt för hantering av vårdgarantin
(Beslut enligt delegation)**

RS221245

Beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att:

- godkänna att det är regionen som ska erbjuda patienten nybesök, operation/åtgärd hos en annan namngiven vårdgivare om vård inte bedöms kunna ges inom vårdgarantins tidsgränser
- uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att modernisera arbetssätt och information till patienter som riskerar att få vänta utöver vårdgarantins tidsgränser, i enlighet med presenterat förslag

Ärendet

Regionernas skyldighet att erbjuda vårdgaranti regleras i såväl hälso- och sjukvårdslagen (HSL) som patientlagen (PL). Vårdgarantin gäller endast i den region där patienten är bosatt.

I Region Halland är tillgänglig operationskapacitet just nu en av de mest begränsade faktorerna för att kunna omhänderta patienter som riskerar att inte erbjudas vård inom vårdgarantins tidsgränser. Erfarenhetsmässigt och med nuvarande arbetssätt väljer många patienter att stå kvar i kö till operation/åtgärd vid Hallands sjukhus, trots att hen har fått ett erbjudande om vårdgaranti.

De vårdgarantileverantörer som Region Halland har avtal med bedöms ha kapacitet att omhänderta regionens behov vad gäller såväl nybesök som operationer/åtgärder med en kvalitet som är likställd med den som regionen själv kan erbjuda. Idag är det stor efterfrågan på vård hos privata vårdgivare och det har blivit en konkurrens om vårdkapacitet. Det finns dock ett uttalat intresse hos vårdgarantileverantörerna om ett fördjupat och mer förutsägbart samarbete med Region Halland för att kunna möta fler halländska patienters behov. För att säkerställa att de halländska patienterna får vård inom vårdgarantins tidsgränser krävs emellertid att hanteringen av vårdgarantin moderniseras. Region Halland föreslår därför att patienterna ska informeras om var

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott**

de kommer att få sin vård utan att patienten, som i nuläget, själv måste kontakta Vårdgarantiservice. Detta förutsätter att tydlig information ges till patienten där det framgår att patienten ska få vård men att denna ges hos en privat vårdgivare med vilken Region Halland har avtal. Genom tydlig patientinformation och tydliga arbetssätt mellan regionen och privata vårdgivare ökar möjligheten att fler patienter kan få god och nära vård inom gränserna för den nationella vårdgarantin.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att:

- godkänna att det är regionen som ska erbjuda patienten nybesök, operation/åtgärd hos en annan namngiven vårdgivare om vård inte bedöms kunna ges inom vårdgarantins tidsgränser
- uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att modernisera arbetssätt och information till patienter som riskerar att få vänta utöver vårdgarantins tidsgränser, i enlighet med presenterat förslag

Beslutsunderlag

- Beslutsförslag - Beslut - Moderniserat arbetssätt för hantering av vårdgarantin

Expedieras till

Samtliga hälso- och sjukvårdsnämnder

Paragrafen är justerad

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionkontoret

Hälsa- och sjukvård

Carina Werner

Hälsa o sjukvårdsstrateg

Beslutsförslag**Datum**

2023-01-11

Diarienummer

RS221245

Regionstyrelsen**Beslutsförslag - Beslut - Moderniserat arbetssätt för hantering av vårdgarantin****Förslag till beslut**

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att:

- godkänna att det är regionen som ska erbjuda patienten nybesök, operation/åtgärd hos en annan namngiven vårdgivare om vård inte bedöms kunna ges inom vårdgarantins tidsgränser
- uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att modernisera arbetssätt och information till patienter som riskerar att få vänta utöver vårdgarantins tidsgränser, i enlighet med presenterat förslag

Sammanfattning

Regionernas skyldighet att erbjuda vårdgaranti regleras i såväl hälso- och sjukvårdslagen (HSL) som patientlagen (PL). Vårdgarantin gäller endast i den region där patienten är bosatt.

I Region Halland är tillgänglig operationskapacitet just nu en av de mest begränsade faktorerna för att kunna omhänderta patienter som riskerar att inte erbjudas vård inom vårdgarantins tidsgränser. Erfarenhetsmässigt och med nuvarande arbetssätt väljer många patienter att stå kvar i kö till operation/åtgärd vid Hallands sjukhus, trots att hen har fått ett erbjudande om vårdgaranti.

De vårdgarantileverantörer som Region Halland har avtal med bedöms ha kapacitet att omhänderta regionens behov vad gäller såväl nybesök som operationer/åtgärder med en kvalitet som är likställd med den som regionen själv kan erbjuda. Idag är det stor efterfrågan på vård hos privata vårdgivare

och det har blivit en konkurrens om vårdkapacitet. Det finns dock ett uttalat intresse hos vårdgarantileverantörerna om ett fördjupat och mer förutsägbart samarbete med Region Halland för att kunna möta fler halländska patienters behov. För att säkerställa att de halländska patienterna får vård inom vårdgarantins tidsgränser krävs emellertid att hanteringen av vårdgarantin moderniseras. Region Halland föreslår därför att patienterna ska informeras om var de kommer att få sin vård utan att patienten, som i nuläget, själv måste kontakta Vårdgarantiservice. Detta förutsätter att tydlig information ges till patienten där det framgår att patienten ska få vård men att denna ges hos en privat vårdgivare med vilken Region Halland har avtal. Genom tydlig patientinformation och tydliga arbetssätt mellan regionen och privata vårdgivare ökar möjligheten att fler patienter kan få god och nära vård inom gränserna för den nationella vårdgarantin.

Bakgrund

Vårdgaranti

Målet med vårdgarantin är att säkerställa att patienter som är i behov av vård får tillgång till detta inom rimlig tid. Vårdgarantin omfattar primärvård, specialiserad vård på regional nivå och nationell högspecialiserad vård. Regionernas skyldighet att erbjuda vårdgaranti blev en del av hälso- och sjukvårdslagen (HSL) den 1 juli 2010 och en del av patientlagen (PL) den 1 januari 2015 (9 kap 1 §, HSL och 2 kap 3–4 §§, PL). Vårdgarantin förstärktes därefter med ytterligare delar inom primärvården under 2019 och 2022. Kompletterande bestämmelser finns i 6 kap hälso- och sjukvårdsförordningen (HSF).

Vårdgarantin gäller endast i den region där patienten är bosatt (8 kap 3 § HSL) men garantin kan utvidgas genom samverkansavtal regioner emellan. Patienten ska ges individuellt anpassad information om vårdgarantin (3 kap 2 §, PL och 6 kap 6 § patientsäkerhetslagen, PSL). Under de senaste två åren har vårdgarantin även varit föremål för en särskild utredning ”Vägen till öka tillgänglighet” (SOU 2021:59 och SOU 2022:22). När nybesök och/eller operation/åtgärd inte kan ske inom vårdgarantins tidsgränser och patienten hänvisas till annan vårdgivare ska detta ske utan extra kostnad för patienten. Av Södra och Västra sjukvårdsregionernas samverkansavtal framgår att patienter som söker vård i Södra och Västra sjukvårdsregionerna omfattas av den nationella vårdgarantin.

Vårdgarantin inom specialiserad vård innebär att:

- För patient som remitterats och bedömts vara i behov av ett nybesök inom den specialiserade vården ska tid erbjudas inom 90 dagar. Väntetiden räknas från det datum då beslut om remiss fattats hos remitterande vårdgivare. Kan remissmottagande vårdenhet inte erbjuda tid för nybesök inom 90 dagar, ska regionen erbjuda patienten motsvarande nybesök hos annan namngiven vårdgivare. Besöksgarantin gäller även om man sökt vård utan remiss.
- Den specialiserade vården ska efter beslut om operation/åtgärd erbjuda patienten tid inom 90 dagar. Kan vårdenheten inte erbjuda tid för behandlingen inom 90 dagar, ska regionen erbjuda patienten motsvarande behandling hos annan namngiven vårdgivare.

Utöver den nationella vårdgarantin har en Region Halland en politiskt beslutad utökad vårdgaranti som innebär att såväl nybesök som tid till operation/åtgärd ska erbjudas inom 60 dagar.

Nuläge i Region Halland

Historiskt har Region Halland haft en god tillgänglighet och är fortfarande en av de regionerna i riket med högst tillgänglighet. För att kunna erbjuda invånarna vård och behandling inom den nationella vårdgarantin har politiska beslut fattats om att upphandla vård hos privata vårdgivare som ett komplement till den regiondrivna hälso- och sjukvården i Halland när den egna kapaciteten inte räcker till. Sett över senaste tre åren har Region Halland haft en stabil tillgänglighet till hälso- och sjukvård fram till pandemins utbrott våren 2020. En konsekvens av de omställningar som vården tvingats göra på grund av pandemin har varit att tillgängligheten till vård har påverkats och medfört uppdämda vårdbehov samt längre väntetider till både nybesök och operation/åtgärd inom den specialiserade vården.

Vårdavtal

Idag har regionen vårdgarantiavtal inom vårdområdena ögonsjukvård, ortopedi, kardiologi samt urologi, vilket är ett sätt för Region Halland att kunna erbjuda patienter tid inom vårdgarantins tidsgränser och har bidragit till en ökad tillgänglighet för de halländska patienterna. Vårdgarantiavtalen har bidragit till en stabilitet och kontinuitet i Region Hallands arbetsätt att hantera patientflöden. Arbetsätten behöver dock moderniseras för att i framtiden kunna stödja regionens lagstadgade ansvar att erbjuda vård inom vårdgarantins tidsgränser samt öka tillgängligheten och återigen uppnå de

goda resultat som regionen hade innan pandemin. Ett moderniserat arbetssätt skulle sannolikt även upplevas enklare för patienterna, reducera administrativ resursåtgång inom regionen och öka regionens förmåga till god uppföljningskontroll.

Region Hallands vårdgarantileverantörer har relativt goda möjlighet att omhänderta Region Hallands behov både då det gäller nybesök och operationer/åtgärder. Idag finns en stor efterfrågan på vård hos privata vårdgivare och det råder konkurrens om vårdkapacitet. Det finns dock ett uttalat intresse hos vårdgarantileverantörerna om ett fördjupat samarbete med Region Halland för att kunna möta fler halländska patienters behov. En förutsättning för ett fördjupat samarbete är att de privata vårdgivarna ges bättre framförhållning av förväntade vårdbehov. Vårdgarantileverantörerna efterfrågar också att Region Halland i större utsträckning arbetar med leveransplaner.

Vårdgarantiservice

Vårdgarantiservice är den funktion i Region Halland som idag har regionövergripande ansvar att hänvisa de patienter som åberopar vårdgarantin inom den regionala hälso- och sjukvården. Patienter som inte kan erbjudas tid inom ramarna för den regionala vårdgarantin informeras idag via brev/remissbekräftelse om vårdgarantin och uppmanas att kontakta Vårdgarantiservice för hjälp med att få vård hos externa vårdgivare. Det är frivilligt för en patient att tacka ja eller nej till möjligheten att få vård inom vårdgarantins tidsgränser genom en annan vårdgivare än Region Halland.

Hur andra regioner arbetar

Västra Götalandsregionen (VGR)

VGR har avtalade leveransplaner mellan vårdgarantileverantör och sjukhusen för de patienter som verksamheten enligt lagd leveransplan inte kommer att kunna erbjuda vård till inom vårdgarantins tidsgränser. I remissen till den specialiserade vården framgår det om patienten godkänner att den regionala vårdgivaren hänvisar till namngiven extern vårdgivare om vård inte kan ges inom vårdgarantins tidsgränser. Patienter som vill ta vårdgarantin i anspråk kan inte välja vilken mottagning/behandlingsenhet som ska utföra vården.

Region Skåne

I Region Skåne uppmanas patienter i behov av specialiserad vård att via remissbekräftelsen till patienten att kontakta aktuell klinik inom en vecka om hen inte är intresserad av att få vård hos extern vårdgivare. För patienter som godkänner hänvisning ombesörjer vårdgivaren att patienten får komma till en annan vårdgivare. Patienter som vill ta vårdgarantin i anspråk kan inte välja vilken mottagning/behandlingsenhet som ska utföra vården.

Förslag om ändrat arbetssätt

Tillgänglig operationskapacitet är en begränsade faktor för att kunna omhänderta patienter som riskerar att inte kunna erbjudas vård inom vårdgarantins tidsgränser. Erfarenhetsmässigt väljer många patienter att stå kvar i kö till operation/åtgärd vid Hallands sjukhus, trots att hen har fått ett erbjudande om vårdgaranti. Det beror ofta på att patienterna har svårt att på egen hand avgöra om det är medicinskt tillrådligt att vänta en längre period då uppskjuten vård skulle kunna leda till ett försämrat hälsotillstånd med möjliga effekter så som längre rehabilitering och/eller längre sjukskrivning. Det bedöms också vara svårt för patienterna att avgöra eventuella skillnader mellan olika erbjudna vårdgivare trots att Region Halland är väl bekanta och har kvalitetssäkrat samtliga externa vårdgivare regionen slutit avtal med.

Genom att modernisera hanteringen av vårdgarantin, hänvisning och information i Region Halland föreslås att patienten ska informeras om var vården kommer att utföras utan att patienten behöver kontakta Vårdgarantiservice. Det kräver att tydlig information ges till patienten där det framgår att patienten ska få vård men att denna ges hos en annan vårdgivare med vilken Region Halland har avtal. Detta arbetssätt är i linje med de rutiner som gäller i Västra Götalandsregionen och Region Skåne. Det är Region Hallands bedömning att genom tydlig patientinformation och tydliga arbetssätt mellan regionen och privata vårdgivare ökar möjligheten att fler patienter kan få god och nära vård inom gränserna för den nationella vårdgarantin.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga kända ekonomiska konsekvenser i dagsläget.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Martin Engström
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Styrelsens/nämndens beslut delges

Samtliga hälso- och sjukvårdsnämnder